

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

موضوع اقدام پژوهی :

چگونه خلاقیت دانش آموزان کلاس اول را پرورش دادم ؟

www.asebankafinet.ir

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

فهرست مطالب

۳	چکیده:
۴	چه اقداماتی انجام دهم تا خلاقیت دانش آموزانم را افزایش دهم
۵	مقدمه:
۸	توصیف وضعیت موجود و بیان مساله:
۱۰	گردآوری اطلاعات و شواهد ۱:
۱۴	تجزیه و تحلیل اطلاعات:
۱۷	با توجه به مطالب بیان شده می توان به روشهای ذیل عمل کرد:
۱۷	در زمینه خانواده:
۱۸	در زمینه مدرسه روش های تدریس فعال چون:
۱۹	ارائه راه حل موقتی و اجرای آن
۲۰	گام اول: خانواده و اولیا
۲۲	گام دوم: مدرسه
۲۵	گام سوم: معلم
۲۸	نمونه ای از این تمرینات و فعالیت ها به شرح ذیل بود:
۳۱	زنگ دایره یا حلقه تفاهم
۳۴	اجرای راه حل جدید و نظارت بر آن
۳۶	گردآوری اطلاعات شواهد ۲:
۳۸	ارزشیابی تاثیر راه حل جدید و تعیین اعتبار آن:
۴۱	بررسی وضعیت نمرات نوبت اول و دوم دانش آموزان کلاس اول
۴۱	تجدید نظر و تصمیم گیری نهایی:
۴۳	نتایج:
۴۴	نتیجه گیری:
۴۵	پیشنهادات کلی برای پرورش خلاقیت در معلمان و دانش آموزان
۴۷	(پیوست شماره ۱)
۴۷	سناریوی تدریس خلاق
۵۱	منابع و ماخذ
۵۲	منابع اینترنتی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

چکیده:

در جوامع پیشرفته امروزی پرورش خلاقیت از مهمترین اصول است با بررسی کشورهای که از نظر صنعتی فرهنگی و اجتماعی رشد چشمگیری داشته اند متوجه می شویم که این کشورها در زمینه ی پرورش خلاقیت رشد و تلاش بیشتری داشته اند. در حال حاضر در کشورهای توسعه یافته شکوفایی خلاقیت یکی از عالی ترین و محکم ترین اهداف آموزش و پرورش است. در شرط حساس کنونی و با توجه به تحولات بسیار سریع و اجتناب ناپذیر دنیا، اگر خواهان پرورش استعدادها و شکوفایی خلاقیت و نوآوری در افراد هستیم باید نظام آموزش و پرورش را متحول کرد. برای این منظور لازم است هماهنگی و برنامه ریزی دقیق و کاملی در عرصه ی آموزش و پرورش داشته باشیم. در این فرایند معلم نقش اصلی را ایفا می کند. تنها معلم خلاق است که می تواند دانش آموزان خلاق و نوآور پرورش دهد. اما نکته ی قابل تامل آن است که هر آموزش و پرورش و هر معلمی نمی تواند این بار سنگین را به مقصد برساند. تنها آموزش و پرورش پویا، خلاق، متحول می تواند در تحقق این رسالت تاریخی خویش موفق باشد و این دقیقاً همان نیازی است که در سال گذشته رهبر اندیشمندان انقلاب اسلامی تحت عنوان « تحول بنیادین آموزش و پرورش » از آن یاد شده است. هسته اصلی تحول در نظام آموزشی، هم چنان که مقام معظم رهبری تاکید کرده اند « خلاقیت است » بنابراین داشتن افرادی که توانایی پرورش پویایی و خلاقیت را دارند از اهمیت خاصی برخوردار است.

با توجه به این که سرنوشت جامعه به دست افراد خلاق رقم می خورد با خود تصمیم گرفتیم در سال تحصیلی حاضر اقداماتی را در جهت پرورش خلاقیت دانش آموزان انجام دهیم و مساله را برای خود این طور عنوان نمودم که:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

چه اقداماتی انجام دهم تا خلاقیت دانش آموزانم را افزایش دهم

اطلاع رسانی خانواده ها از طریق کلاس های آموزش خانواده ، استفاده از روش های تشویق و اجرای طرح های جدید برای رشد و پرورش خلاقیت دانش آموزان و همچنین تمرینات ویژه دانش آموزان و به کارگیری روش تدریس فعال و پویا ... از جمله کارهایی بود که با همکاری مدیر مدرسه و سایر همکاران انجام دادم و در آن توفیق پیدا کردم و امید است این اثر بتواند سهمی در شکوفایی و باروری تفکر خلاق همه ی دانش آموزان این سرزمین داشته باشد و معلمان در هر دوره تحصیلی بتوانند به تقویت تفکر خلاق بپردازند و بدین سان بتوانند پرهای بسته دانش آموزان را بگشایند و آنها را همچون همای سعادت بر بلندای جامعه به پرواز در آورند.

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

مقدمه :

چه زیباست در صدف هستی مروارید خلاقیت را یافتن و به زیور وجود خود آراستن .

مگر می شود که انسان به زیور هستی آراسته ^۱ و روح خدا در او دمیده شده ^۲ و در روی زمین جانشین خدا ^۳ و خداوند به او کرامت و بزرگی بخشیده ^۴ و شنوا و بینا ^۵ و دانا ^۶ و قدرت بیان و نوشتن ^۷ داشته باشد ولی خلاق نباشد .

از اهمیت خلاقیت همان بس که در قرآن کریم ۲۵۰ بار از آفرینش ، خلق و آفریدن در هستی گفته شده است و هر پرتوی از هستی برگ زرین خلق و زایش جدید را در بطن خود به همراه دارد. لذا خلاقیت یک موهبت الهی است که در فکر ، اندیشه و قلم، رفتار و عمل انسان در زندگی و محیط کار جلوه پیدا می کند و اگر زمینه ی بسط ، تربیت و تمرین این موهبت الهی و قدرت مغزی فراهم نگردد از یک نعمت فوق العاده مهم و کلیدی محروم مانده ایم به طوری که زیان آن را در ابعاد و صور گوناگون در زندگی فردی و اجتماعی خواهیم چشید .

امروزه همه جوامع بشری به خلاقیت نیاز مبرم دارند خلاقیت رمز اصلی و اساسی پیشرفت و مانع وابستگی یک جامعه پویا است . « تورین بی » عقیده دارد اگر جامعه نتواند از موهبت خلاقیت استفاده کند انسان دیگر اشرف مخلوقات نیست ، بلکه کم اثرترین مخلوقات خواهد بود ^۸ بررسی اهداف آموزش و پرورش در سطح ایران و جهان نشان می دهد که هدف اساسی آن تربیت افرادی است که با اتکاء به نیروی اراده و مستقل خویش منطقی بیاندهند و به جای وابستگی و استفاده از دستاوردهای اقتصادی و فرهنگی دیگران ، مولد دانش ، تکنولوژی و فرهنگ مناسب برای زندگی

۱ - تین آیه ۴

۲ - فجر آیه ۲۹

۳ - بقره آیه ۲۸

۴ - اسرا- آیه ۱۷

۵ - دهر آیه ۲

۶ - بقره آیه ۲۹

۷ - رحمن آیه ۳ و ۲

۸ - افضل السادات حسینی « چگونگی پرورش خلاقیت در دانش آموزان » رشد معلم شماره ی ۴ سال ۱۶ (۱۳۶۷) ص ۳۸

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

مستقل ، فعال ، خلاق در عصر دانایی باشند ، بی گمان ، آموزش و پرورش باتوجه به برنامه ریزهای صحیح و مدون و با توجه به اهمیت خلاقیت برای رشد و ترقی فکری ، دانش آموزان می کوشد پس برای رشد خلاقیت و نوآوری در دنیای صنعت و تکنولوژی باید از دبستان و قبل از دبستان آغاز کنیم و مدرسه بهترین مکان برای این موضوع است . اگر خلاقیت و نوآوری را در دانش آموزان خود پرورش دهیم ، نسل آینده از داشتن افراد متخصص ، مدیران کارآمد و خلاق محروم می ماند . در این فرایند معلم نقش اصلی را ایفا می کند .

به اعتقاد اکثریت قریب اتفاق صاحب نظران و متفکران حوزه های مختلف فرهنگی سیاسی ، اجتماعی ، و اقتصادی در دنیای جدید، آموزش و پرورش نقش بی بدیل در فرایند توسعه و بالندگی کشورها و ملت ها ایفا می کند . به عبارت دیگر ، راه درمان بسیاری از دردهای جامعه را باید در آموزش و پرورش جستجو کرد ، همچنان که خلاقیت و نوآوری در صنعت را باید در دوران کودکی و نوجوانی جست و جو کرد لذا در پاسخ به این ندا گسترش خلاقیت و نوآوری در صنعت را در جامعه آموزش و پرورش ، معلمان باید پیش گام شوند . با توجه به این که خلاقیت می تواند شکننده محدودیت ها ، برازنده ناتوانی ها ، شکافنده ناشناخته ها ، یابنده نا دانستنی ها باشد و نظریه این که با استفاده از خلاقیت می توان مرز بین دانستن و توانستن را از میان برداشت و فاصله بین قوای بالقوه و توانایی های بالفعل انسان را به حداقل رساند و با عطف به این مطلب که یکی از دلایل عمده پس رفتگی دول مختلف ، میزان سرمایه گذاری و بهره گیری از نیروها خلاق است و علاوه بر این ها ، با توجه به این که حل معضلات اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی ، کشور در گرو وجود اندیشه های خلاق است . پس ضروری است که تمامی معلمان ، مدیران و والدین ما باید همه در تمام عرصه های علمی تربیتی خویش نوآوری و روز آوری داشته باشد و هم زمینه رشد و شکوفایی استعداد های خلاق دانش آموزان را فراهم آورند و هم چنان طرحی در اندازند که رشد استعدادهای خداداد بشر تامین گردد و به قول خواجه شیراز :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم

فلک را سخت بشکافیم و طرحی نو در اندازیم

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

توصیف وضعیت موجود و بیان مساله :

دبستان فجر اسلام یکی از مدارس روستای شهرستان اقلید می باشد . این روستا در ۴۵ کیلومتری شهرستان اقلید نام دارد . این دبستان دارای ۹۰ دانش آموز می باشد که در دو نوبت دخترانه و پسرانه اداره می گردد . این آموزشگاه دارای یک دفتر مشترک و ۶ کلاس درس و ۱ سالن می باشد . اکثر اولیای دانش آموزان از طریق کشاورزی و دامداری امرار معاش می کنند . معلمین این مدرسه ناچارند هر روز فاصله اقلید تا روستا را طی نمایند تا زمانی بر حسب امتیاز بتوانند در شهر اقلید تدریس نمایند . این فاصله زمانی، گذشته از خستگی و دوری راه ، فاصله خوبی برای تبادل تجربه و تبادل نظر بین من و همکارانم بود به طوری که بیشتر مطالعات روز و حل مشکلات دانش آموزان و برنامه ریزیها در این مسافت انجام می شد .

با شروع فصل پاییز ، سال تحصیلی جدید هم آغاز شد . و دوباره کوچه ها و خیابان ها از حضور بچه ها پر گشت . هیاهو و غوغای آن فضای سرد و بی روح مدرسه را پر از ترنم شادی و نشاط کرد . هر کدام از آنها به امید بهتر و پر بارتر از گذشته با کوله باری از خاطرات قدیمی ، سال جدید را آغاز کردند . امسال به امید خدا سال تحصیلی را آغاز نمودم و امیدوار بودم بتوانم با تغییر محیط کاری خود، هم بار علمی خود، و هم دانش آموزان را افزایش دهم . با تقسیم شدن کلاس ها مسئولیت پر بار کلاس اول به من و واگذار شد . با توجه به تجربه و تدریس چند ساله در این پایه شاید تکرار دوباره آن برایم خسته کننده و تکراری می بود . اما از همان ابتدای سال تحصیلی تصمیم گرفتم امسال را با شیوه جدید شروع نمایم تا هم برای دانش آموزان و هم خودم تنوعی باشد و هم کوچکترین تغییر در روش خود و دانش آموزان بوجود آورده باشم .

با گذشت چندین هفته از شروع سال تحصیلی و همچنین با توجه به تعاریفی که از خلاقیت در کتب گوناگون مطالعه کرده بودم، در دانش آموزان کلاس اول، روحیه ی خلاقانه را کمتر مشاهده کردم. شاید به این دلیل باشد که تاکنون فرصتی برای آنها در این زمینه بوجود نیامده بود. با توجه

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

به این که هدف آموزش و پرورش در همه سطوح تحصیلی علی الخصوص در دوره ابتدایی ایجاد توانایی های آفریننده در دانش آموزان است و هسته اصلی تحول در نظام آموزش و پرورش خلاقیت است و در دنیای پر تغییر قرن بیست و یکم ایجاد خلاقیت در دانش آموزان مهمترین مسئولیت پرورشی آموزشگاه ها می باشد. پس وظیفه خود دانستم به عنوان معلمی که نقش کلیدی و اساسی در این زمان دارد، محور کار خود را بر روی خلاقیت دانش آموزان قرار بدهم چرا که پرورش استعداد های فطری دانش آموزان از مسایل بسیار مهمی است که باید مورد توجه معلمین قرار بگیرد. علی الخصوص دوران ابتدایی که تمام صفات اکتسابی و الگوها رفتاری در این زمان اخذ می شود و شخصیت واقعی کودک بر اساس همین مسائل شکل می پذیرد. مطلبی می خواندم که طی تحقیقات به عمل آمده، مشاهده شده که تمام مواهبی که در دوران کودکی کم و بیش در همه افراد وجود دارد و به صورت رفتارهای فی البداهه خلاق ابراز شده، پس از مدتی دچار کاستی یا رکود گردیده است که باید گفت عامل اصلی اتلاف یا به فراموش سپردن این مهارت ها، مربیان می باشند پس معلمی در زمان حاضر، مهارتی است تغییر دهنده، شکافنده، توان بخش، و درمانگر، اگر هر معلم نتواند مسلماً از دنیای پر تغییر و پر شتاب جامعه جهانی عقب می ماند. با این وجود در همان ابتدای سال فکر می کردم که اگر هر معلمی در هر سال از تدریس خود حداقل بتواند کوچکترین تغییر در روش خود و دانش آموزان بوجود آورد آنوقت آموزش و پرورش ما پیشرفت خواهد کرد. پس باید نگرش معلمان عوض شود و به قول معروف: چشم ها را باید شست، جور دیگر باید دید. همین فکر و نگرش مبنای پژوهش من قرار گرفت و مرا بر آن داشت به گونه ای عمل نمایم که قالب های کلیشه ای را شکسته و روشهایی در جهت پرورش خلاقیت دانش آموزان در پیش بگیرم. پس این مساله را برای خود اینطور عنوان نمودم که چگونه می توانم خلاقیت دانش آموزانم را پرورش بدهم؟

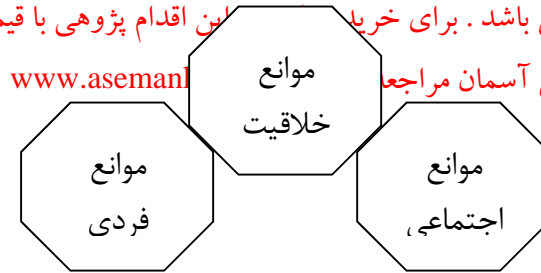
این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

گردآوری اطلاعات و شواهد ۱:

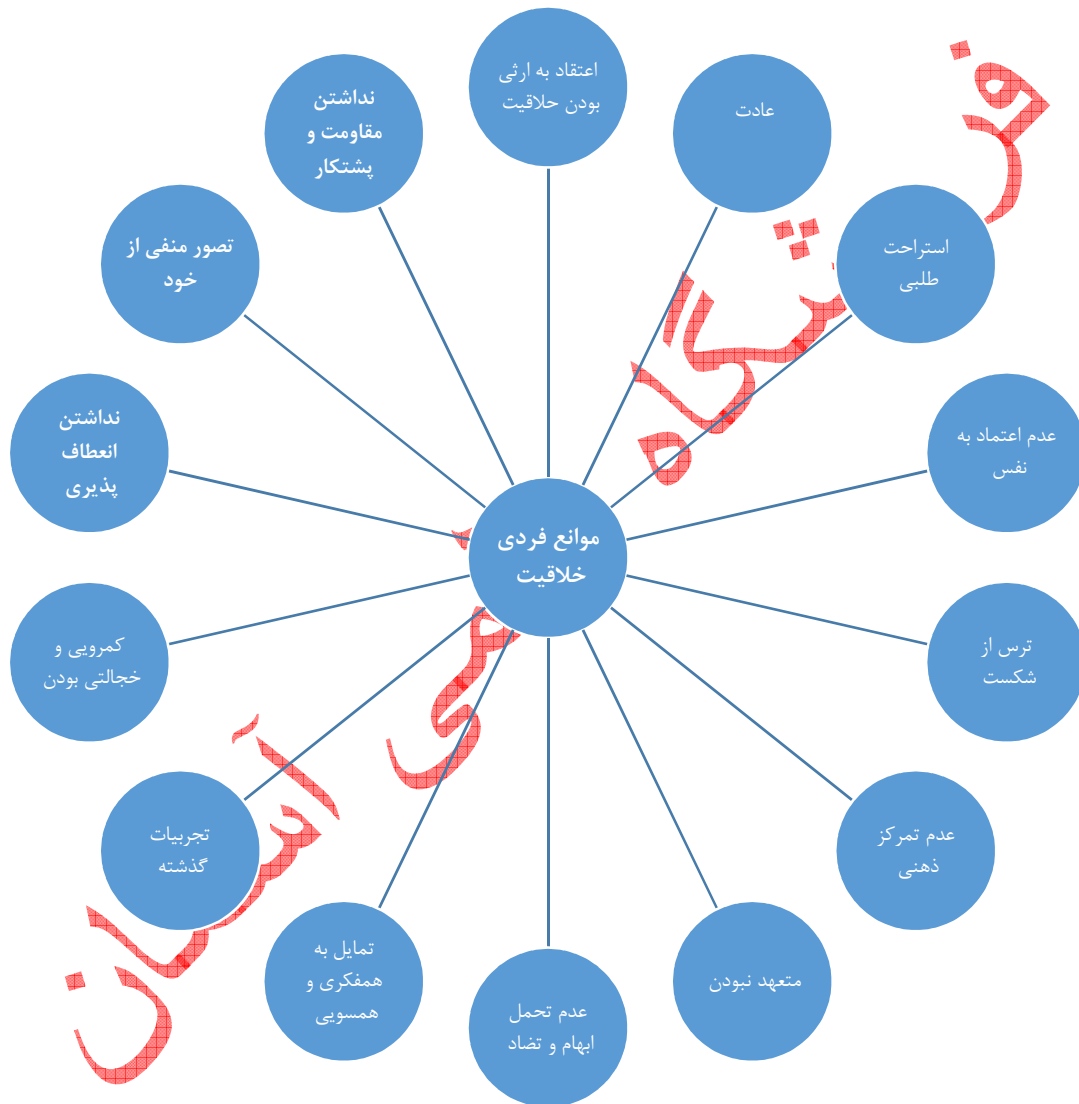
همزمان با این فکر، که چگونه می توان روحیه خلاقیت و نوآوری را در بین دانش آموزان پرورش داد تصمیم گرفتم ابتدا موضوع را با مدیر مدرسه در میان بگذارم. مدیر مدرسه ضمن استقبال از این ایده قول داد که در اولین فرصت موضوع را در شورای آموزگاران مطرح کند، تا در سایه همفکری بایکدیگر بتوانیم راه حل مناسبی برای این موضوع ارائه دهیم. از این بابت خوشحال شدم زیرا بارها دیده ام که خلاق ترین کارها در مدارس بر خواسته است که نه تنها مدیران آنها فعالیتهای خلاق را تشویق نموده بلکه از معلمین آنها نیز انتظار فعالیت جدید داشتند و آماده شنیدن و دریافت اندیشه ها جدید و بدیع می باشند.

همین امر باعث شد که بعضی از معلمان پایه های دیگر نیز در این موضوع سهیم شوند و با نسیم تازه ای محیط خشک مدرسه و کلاس هایی را که معمولاً با روش انتقال معلومات به صورت یک طرفه، از طریق معلم به دانش آموز اداره می شد با طراوت و شاداب سازند. طی نشست هایی که با همکاران خود در مدرسه داشتیم تصمیم بر این شد که ابتدا عواملی که مانع پیشرفت خلاقیت و نوآوری در دانش آموزان می گردد، بررسی گردد. طی صحبت ها و نتیجه گیری از صحبت های آنها عوامل فردی و عوامل اجتماعی را از موانع خلاقیت بر شمردند که هر کدام از این عوامل خود در برگیرنده عوامل دیگری می باشد. (نمودار شماره ۳ و ۲)

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه

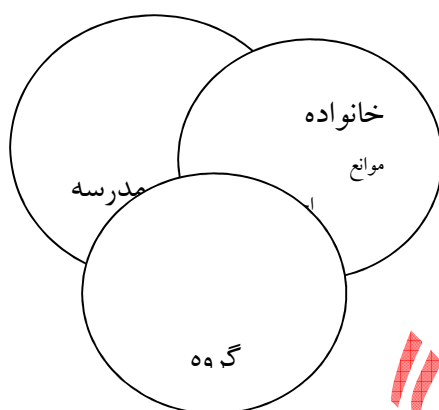

نمودار شماره ۱: موانع خلاقیت

نمودار شماره ۲: موانع فردی خلاقیت

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

فروشگاه علمی آسمان

نمودار شماره ۳: موانع اجتماعی خلاقیت

طی صحبتی که با سایر معلمان مدارس دیگر داشتم . بعضی از مدیران و معلمان آن مدارس نیز همین موانع را به عنوان موانع خلاقیت مطرح کردند که در این میان نقش عوامل اجتماعی را بسیار مهم دانستند .

موارد مطرح شده تا حدودی موانع خلاقیت را روشن نمود . اما برای آن که یافته های من پایه و اساس علمی و تحقیقاتی داشته باشد تصمیم گرفتم تا در بین کتابها و منابع علمی و تحقیقاتی موجود در کتابخانه و سایت های اینترنتی مطالب را به شکل علمی بررسی نمایم . طی جست و جو در سایت های اینترنتی به این مهم دست یافتم که : محققان معتقدند همه انسان ها در کودکی از استعداد خلاقیت برخوردارند . اما نبود محیطی مناسب و بی توجهی به این توانایی و عدم تقویت

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

آن مانع ظهورش می شود . محیط مساعد برای ایجاد رفتارهای خلاق را می توان از راه های گوناگون به وجود آورد و باید آن را بر اساس اصولی بنا کرد که به رفتار خلاق منجر می شود . خانواده از عوامل مهمی است که در رشد و پرورش تفکر و رفتار خلاق می تواند نقش مثبت یا منفی داشته باشد . در خانواده هایی که به کودک تا حدی استقلال داده می شود و همچنین در مورد سئوالاتی که کودک می پرسد تا حد امکان او را راهنمایی و تشویق به یافتن پاسخ می کنند . خلاقیت رشد می کند . این دسته از والدین عقیده دارند که فقط از طریق رفتارشان است که می توانند احترام کودک را به خود جلب کنند . اما خانواده ای که هرگز به کودک آزادی عمل نمی دهد . به طوری که در مورد کوچک ترین مسائل و کارها باید نظر والدین را بپرسد . در چنین خانواده ای علاقه و استعداد کودک فدای والدین می شود و آن ها هستند که برای کودک برنامه ریزی می کنند و تصمیم می گیرند . به کنجکاوی و سئوالات کودکان اهمیت نمی دهند از او می خواهند مانند افراد بزرگسال و عاقل باشد و ...

در این خانواده نیروی تفکر و خلاقیت کودکان در همان مراحل اولیه خاموش می شود و فرصتی برای بروز و شکوفایی نخواهد داشت . بنابراین خانواده می تواند هم محل بروز و آشکار شدن و پرورش استعدادها و خلاقیت کودکان باشد و هم محلی برای نادیده گرفتن و غفلت از بروز استعدادها . همچنین اگر به استناد نظر ژان پیاژه ، هدف اصلی آموزش و پرورش ، به ویژه آفرینش انسان ها توانا، به انجام دادن کارهای نو و انسان های خلاق بدانیم مدرسه نیز می تواند در خلاقیت دانش آموزان نقش اساسی داشته باشد ، در برخی از مدارس با کودکان به گونه ای رفتار می شود که نه تنها خلاقیت و نیروی سازندگی آن ها رشد نمی کند ، بلکه در همان آغاز راه ، از رشد و نمو باز می ماند . ارنست دیمنه می گوید : همه کودکان تا قبل از ورود به مدرسه دارای نیروی تحلیل قوی و تفکر زنده از واقعیت اند . اما دیری نمی پاید که این حس زیبا و فهم خلاق از جهان هستی ، در هیاهوی آموزش رسمی مدرسه رنگ می بازد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

معلم در این زمینه نقش اساسی و مهم دارد زیرا می تواند با انتخاب شیوه های تدریس مناسب و همچنین ایجاد فرصت هایی برای حل مساله و... در خلاقیت دانش آموزان نقش اصلی را داشته باشد. جامعه نیز می تواند زمینه بروز و ظهور خلاقیت را فراهم سازد. یا از شکوفایی آن جلوگیری کند. و با عقاید خرافی و کهنه رایج در جامعه چون اعتقاد منفی به جز و قسمت و سرنوشت شانس، طبقات اجتماعی و... باعث می شود که فرد فعالیت خود را از دست بدهد تلاشی در جهت خود شکوفایی بروز ندهند. بدین ترتیب اطلاعات لازم را در این مورد جمع آوری نموده.

امید است معلمان و اولیای گرامی سعی و تلاش بیشتر به منظور شناسایی و استفاده از منابع خلاقیت در این

به تخیل کودکان خود پر و بال بدهید؛ آن وقت از پرواز بلند آن ها شگفت زده

نوجوانان کشور مان باشیم.

تجزیه و تحلیل اطلاعات:

برای آن که مجموع اطلاعات جمع آوری شده را مورد تجزیه و تحلیل قراردهم، تصمیم گرفتم موانع و عللی را که طی نشست با همکاران و بررسی منابع و کتب به آن دست یافته بودم. را با دو نفر از اساتید تعلیم و تربیت در میان بگذارم، تا در سایه همفکری با آنها اطلاعات بیشتری کسب نمایم.

نتایج حاصله از تجزیه و تحلیل اطلاعات که طی مصاحبه با اساتید در مورد خلاقیت و نوآوری دانش آموزان بدست آوردم به قرار ذیل است:

عوامل گوناگونی وجود دارد که در تمام مراحل زندگی، از بدو تولد کودک تا بزرگسالی می توانند به اشکال مختلف خلاقیت فرد را با مانع رو به رو سازند. برخی از این عوامل جنبه ی فیزیولوژیکی دارند و مستقیماً بر کنش های عمومی ذهن فرد تاثیر منفی می گذارند و فرایند رشد تفکر او را متوقف و یا دچار اختلال می کنند نظیر اختلالات ارثی و یا ضایعات جسمانی و روانی که البته شامل درصد کمی از افراد می شود. اما عوامل دیگری نیز وجود دارد که مستقیم یا غیر مستقیم خلاقیت

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

فرد را تحت تاثیر قرار می دهند و سبب تضعیف یا تخریب آن می شود . این دسته از عوامل را می توان تحت عنوان موانع محیطی خلاقیت نام گذاری کرد . برخی از این موانع منشأ خانوادگی دارند . یعنی در جریان تعامل کودک با والدین و محیط خانه پدید می آیند تعدادی دیگر از این موانع برخاسته از محیط تحصیلی فرد می باشند و در طی تعامل او با معلم یا مربی و همچنین سایر هم سالان خود در محیط های آموزشی بر خلاقیت وی تاثیر مخرب می گذارند . اما از این دسته موانع محیطی خلاقیت از همه مهم تر است و می تواند نقش بسزایی در پرورش خلاقیت داشته باشد .

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

با توجه به نقش اساسی عوامل محیطی در رشد و پرورش خلاقیت حال می بایست به تقویت این عامل پرداخت و برنامه های خود را پیرامون دو عامل محیطی (یعنی خانواده و مدرسه) قرار داد . به همین منظور برای پیش بینی برنامه های لازم در جهت رشد و پرورش خلاقیت دانش آموزان با همفکری ایده هایی را در قالب طرح زیر ، طراحی نموده ، که ارزش هر ایده بر اساس چند مشخصه تعیین می شود . مشخصاتی همچون « اقتصادی و مقرون به صرفه بودن » « قابلیت اجرا » و « عملی بودن » « قانونی بودن » « نو بودن » و « زمان مورد نیاز » از جمله مشخصاتی بود که می توانست ارزش هر ایده را بر اساس نمرات ۰ تا ۵ مشخص کند که پس از محاسبه کلی ایده ارزشمند مشخص می گردید . لازم به ذکر است که همکارانی که متقاضی اجرای این طرح بودند به طور جداگانه این ایده ها را بررسی نموده و بر اساس امکانات و توانایی خود به برنامه ریزی در جهت ایده ارزشمند خود می پرداختند .

ایده ها	زمان مورد نیاز	عملی بودن	مقرون به صرفه بودن	قانونی بودن	نو بودن
- به جای تدریس درس به پرورش خلاقیت ردازیم	۱	۰	۱	۰	۳
- روش های پرورش خلاقیت را در قالب ملاب درسی استفاده کنیم	۱	۴	۴	۵	۵

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۵	۵	۴	۵	۳	- در جلسه والدین را دعوت کنیم و برای ند خلایقیت دانش آموزان برنامه ریزی کنیم
۳	۵	۵	۵	۴	-جلسه آموزش خانواده مدرسه به آموزش و ورش خلایقیت اختصاص دهم
۴	۵	۳	۴	۳	-از یک متخصص در زمینه خلایقیت دعوت بیم که طرح های ما را بررسی و زیر نظر بیرد
۵	۲	۳	۳	۲	- با کمک نمایندگان والدین و همکاری یک خصص خلایقیت انجمن پرورش خلایقیت رسه را راه اندازی کنیم

کاملاً متناسب = ۵ کاملاً نامتناسب = ۰

با توجه به مطالب بیان شده می توان به روشهای ذیل عمل کرد:

در زمینه خانواده:

- ۱- بالا بردن سطح آگاهی والدین در جهت رشد و پرورش خلایقیت فرزندانشان از طریق آموزش
- ۲- پذیرش تخیلات کودک و احترام به عقاید و نظریه و ساخته های دانش آموزان
- ۳- تامین آزادی مناسب و استقلال روانی و فردی کودک و پرهیز از قوانین خشک در منزل
- ۴- پرهیز از انتقاد مکرر از رفتار های کودک
- ۵- شناسایی علایق درونی کودک

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- ۶- ایجاد جو احترام آمیز در خانواده و پرهیز از مقایسه کودکان با یکدیگر
- ۷- تشویق فعالیت های خلاق در خانواده و الگو بودن خانواده در زمینه خلاقیت

در زمینه مدرسه روش های تدریس فعال چون

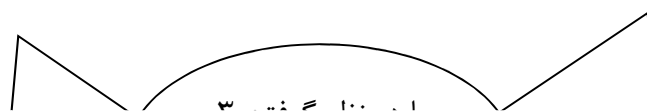
- ۱- استفاده از حل مساله و پرسش و پاسخ در تدریس
  - ۲- آشنا شدن معلم با مفاهیم خلاقیت و راهکارهای پرورش و تقویت آن در دانش آموزان
  - ۳- بوجود آوردن امکانات لازم برای انجام فعالیت های خلاق دانش آموزان
  - ۴- توجه به تفاوت های فردی دانش آموزان
  - ۵- ارائه تکالیف درسی متنوع جهت پرورش قوه تخیل و خلاقیت دانش آموزان
  - ۶- علاقه مند کردن دانش آموزان به مطالعه
  - ۷- عدم تاکید زیاد بر نمره و ارزشیابی
  - ۸- قرار ندادن قوانین خشک و افراطی در محیط مدرسه
  - ۹- تشویق و توجه به نکات مثبت دانش آموزان
  - ۱۰- توجه به سئوالات عجیب و غریب دانش آموزان
- به طور کلی با در نظر گرفتن سه مقوله مهم زیر می توان به هدف مورد نظر رسید :

۱- خانواده

۲- مدرسه

۳- معلم

با توجه به مطالب عنوان شده از طریق منابع توانستم اطلاعات لازم را در این زمینه کسب نمایم و مورد تجزیه و تحلیل قرار دهم .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

موقعیت و شرایط محیط آموزشی از جمله مواردی است که با خلاقیت کودکان و نوجوانان ارتباط مستقیمی دارد. تاثیر محیط آموزشی بر خلاقیت جنبه های متفاوتی مانند شرایط فیزیکی، روابط عاطفی بین افراد، در زمینه های علمی و یادگیری، و انگیزه در کار موثر است. معلم نقش کلیدی دارد ایجاد توانایی چون حل مساله آفرینندگی دانش آموزان که از هدف عالی آموزش و پرورش است از طریق روش های تعریف فعال میسر می گردد.

تحقیقات زیادی نشان داده است که خلاقیت یک توانایی قابل پرورش است. شیوه یاد گرفتن، شیوه اندیشیدن، شیوه انتقال اندیشه در به کارگیری آموخته ها و ..... همه یادگرفتنی است.

ارائه راه حل موقتی و اجرای آن

با تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده از منابع تحقیقاتی و اساتید تا حدودی زیادی موانع خلاقیت و عوامل موثر در پرورش خلاقیت دانش آموزان و راه های آن مشخص شد. حال می بایست با توجه به نتایج بدست آمده راه حلی را ارائه می نمودم تا از این طریق بتوانم به هدف مورد نظر دست یابم بنابراین از طریق همفکری و تبادل نظر با همکاران تصمیم گرفتیم برنامه ای تهیه نماییم که دانش آموزان را به خواسته های مورد نظر برساند.

گامهای که در این جهت برداشته شد عبارتند از:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

گام اول : خانواده و اولیا ء

بر اساس نتایج بدست آمده خانواده مهمترین نقش را در کنترل و هدایت تخیل و ظهور خلاقیت دارد. اگر خانواده فرصت های لازم را برای سوال کردن، کنجکاوی و کشف محیط به کودکان بدهد زمینه رشد خلاقیت فراهم می شود. به همین دلیل اولین گام را در این جهت برداشتیم. معلم علاقمند در هر پایه والدین دانش آموزان خود را دعوت کرده و برنامه های که برای رشد خلاقیت دانش آموزان لازم بود به مرحله اجرا بگذارد را به اطلاع آنها رسانده همچنین دو مورد از کلاسهای آموزش خانواده مدرسه را به آموزش و پرورش خلاقیت کودکان و دانش آموزان پرداخته و اطلاعات لازم توسط مدرسین آموزش خانواده به اطلاع اولیا ء رسانده شد. در آن جلسات آزمونی تهیه کردیم که به آنها کمک می کرد تا بدانند محیط منزل فرزندانشان تا چه حد از انگیزه درونی و خلاقیت فرزندانشان حمایت می کند. که هر اولیاء به سوالات پاسخ می داد. پاسخ تمام سوالات به صورت درست و نادرست بود. پس از پایان آزمون پاسخی سوالات را برای اولیا نوشتیم که این نشان دهنده این بود. اگر پاسخ های اولیا ء با پاسخ های ما مطابقت داشته باشد. مطمئنا محیط اولیا از خلاقیت کودکان حمایت می کرد. و پاسخ های که متفاوت بود نشان دهنده زمینه های برای تلاش در جهت بهبود محیط می باشد.

۱- فرزندمان در منزل باید آرام باشد.

۲- فرزندمان را تشویق می کنیم که خلاق باشد.

۳- فرزندمان دلایل قوانینی را که در منزل وجود دارد می داند.

۴- فرزندمان برای انجام دادن کار خوب تحت فشار زیادی است..

۵- در کارها آزادی عمل دارد.

۶- فرزندمان را تشویق می کنیم تا خود درباره موضوعات و مسائل نتیجه گیری کند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۷- در منزل رقابت زیادی وجود دارد.

۸- از ایده های فرزندان در تصمیم گیری مهم استفاده می شود.

۹- کارها را اغلب برای رضایت ما انجام می دهد .

۱۰- دوست داریم فرزندان کارها را به طریق خلاق انجام دهد .

۱۱- در منزل فرزندان به خاطر ارتکاب اشتباه تنبیه می کنیم .

۱۲- مهمترین چیز در منزل بهترین بودن است .

۱۳- تغییرات در منزل ما مورد توجه واقع نمی شود .

۱۴- فرزندان به راحتی می تواند احساس خود را بگوید .

۱۵- همه سعی می کنیم عیب یکدیگر ببوشانیم و حس ها را بگوییم.

۱۶- برای ما بسیار مهم است که کارنامه فرزندان خوب باشد.

۱۷- همیشه پیشنهاد فعالیت های جدید را به فرزندان می دهیم .

۱۸- برای آن که کودک را وادار به انجام کارها بکنید از رشوه استفاده می کنیم.

۱۹- در منزل قوانین زیادی وجود دارد.

۲۰- در منزل ، خنده و شوخی زیاد وجود دارد.

پاسخ هایی که نشان دهنده محیطی است که از خلاقیت حمایت می کند عبارتند از :

۱ ن ۲ ۳ ۴ ۵ ن ۶ ۷ ن ۸ ۹ ن ۱۰ ۱۱ ن ۱۲ ن ۱۳ ن ۱۴ ن ۱۵ ن ۱۶ ن ۱۷ ن ۱۸
ن ۱۹ ن ۲۰

پاسخ ۸۰ درصد اولیاء با پاسخ مورد نظر تطبیق می کرد که این نشان دهنده این بود که محیط

خانواده و اولیاء از خلاقیت کودکان حمایت می کنند .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

گام دوم : مدرسه

در سطح مدرسه نیز برنامه های ذیل را با همفکری بعضی از همکاران ارائه دادیم و به اجرا در آوردیم :

۱- اجرای طرح زنگ خلاقیت :

زنگ خلاقیت ساعت خاصی است که در کنار سایر دروس به خلاقیت اختصاص داده می شود تا ضمن توجه اولیای کودکان به مساله مهم خلاقیت و نوآوری فضای مناسبی برای حفظ و ادامه خلاقیت کودکان پدید آورد .

این زنگ بستری برای تحقق و شکوفایی خلاقیت کودکان بود و بهترین حالت برای برگزاری زنگ خلاقیت ، اجرای آن در طبیعت و یا محیط های اجتماعی ، حیاط مدرسه و .. بود موضوعات قابل طرح در آن ، تنوع زیادی دارند . اگر این کلاس در فضای خارج از کلاس تشکیل می شد دانش آموزان را گروه بندی نموده و از آن ها درخواست می کردیم که کارهای متفاوتی انجام دهند مثلاً (یک شهر یا پارک کوچک بسازند و ...)

در صورتی که امکان بردن بچه ها به فضایی خارج از کلاس وجود نداشت . حیاط مدرسه و کلاسها پذیرای اجرای بسیاری از طرح های ابتکاری و خلاق شاگردان بود . نمونه کارهایی که در سطح مدرسه قابل اجرا بود به شرح ذیل بود :

- ابداع یک جورچین (پازل ابتکاری) ، تهیه نقاشی طنز آمیز گروهی ، تکمیل تصاویر نیمه تمام
- تهیه یک بازی فکری تازه ، تهیه تابلوهای نقاشی بزرگ روی زمین
- ایجاد مزرعه ای روی آب ، اجرای نمایش نامه های فی البداهه ، ساخت وسایل و ...
- استفاده از اشیای دور ریختنی از قبیل ظرف خالی مایع ظرفشویی ، شامپو ، لیوان یکبار مصرف ، شیشه نوشابه و ...

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۲- آمیختن عمیق درس ها با هنر :

همانطور که می دانیم در درس هایی مانند ریاضی ، تاریخ ، فارسی و موارد مشابه . ایفای نقش و اجرای نمایش نامه ای مباحث درسی نتایج سودمندی دارد و یادگیری را عمیق تر می کند و این طرحی بود که برای رشد و پرورش قوه خلاقیت دانش آموزان به اجرا در آوردیم همچنین با نقاشی و سایر کارهای هنری در جریان حل مساله چون نمایش عروسکی ، یافتن تصاویر مناسب و نقد و اظهار نظر در مورد یک نمایشنامه و اجرای پانتومیم و اجرای این قبیل کارها با گشودن درهای جهان تخیلات بر روی کودکان اعتماد به نفس و خلاقیت آنان را افزایش دادیم .

۳- طرح بازیافت مواد :

در این طرح دانش آموزان به جمع آوری وسایل و مواد دور ریختنی و غیر قابل استفاده می کردند و آنها را در جعبه ای قرار می دادند و در ساعات هنر و یا خلاقیت و یا به عنوان تکالیفی در منزل ، با تخیل خود آنها را تبدیل به مواردی جذاب و ابتکاری تبدیل می کردند .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۴- طرح آموزش هنر :

به رغم این واقعیت که یکی از وظایف سرپرستی معلمان مدرسه در دوره ابتدایی شناخت و پرورش استعداد های مختلف دانش آموزان است ، این امر تا به حال ، به دلیل حجم و گستردگی برنامه های آموزشی و کمبود توجه به دروس هنری به خصوص نقاشی ، مورد غفلت قرار می گرفت در حالی که نقاشی از دروسی است که می تواند به ابراز احساسات و عواطف نهفته ی دانش آموزان و آشکار کردن کمبودها و انتظارات آن بینجامد و به رشد قوه تخیل ، شناخت زیبایی ، احساس آرامش و نشاط ناشی از انجام یک کار خلاق بینجامد . این دبستان توجه به خط و نقاشی ، بخصوص نقاشی آزاد را در جهت کمک به استعدادهای دانش آموزان ، به عنوان وسیله ای برای تبدیل کلاس به محیطی با نشاط و فرصتی برای انجام فعالیت های خلاق مورد توجه قرار داد .

۵- انجمن صلح و دوستی :

یکی دیگر از برنامه هایی که برای این منظور به اجرا در آوردیم انجمن صلح و دوستی بود . زیرا برای برخوردار ی از دنیایی مبتنی بر صلح و تفاهم لازم است افکار و اندیشه های صلح طلبانه در ذهن انسان ها بارور گردد . ایجاد تصور در کودکان در مورد دنیایی که می تواند پر از مهربانی ، تفاهم و دوستی باشد ، تنها در سایه ی آموزشی فراهم می گردد. این صلح دارای جنبه های مختلفی است است : صلح با خود ، صلح با دیگران ، صلح با طبیعت و همچنین هدایت روانی کودکان و ایجاد امنیت در آنان جز در سایه ی تفاهم و نزدیکی معلم با شاگردان و اولیاء و شناخت انتظارات متقابل خانه و مدرسه میسر نیست .

این مدرسه از طریق تشکیل گروه های صلح و دوستی در مدرسه با شرکت مدیر ، معلمان و اولیاء قدمی به سوی تفاهم و همبستگی بین گروه های ذی نفع در مدرسه برداشته است .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

برگزاری مسابقات فرهنگی و علمی، تشکیل گروه های تفریحی و انجام بازدیدهای علمی توسط دانش آموزان دیدار از مدارس دیگر و مشارکت در امور خیریه و خدایسندانه: کمک به نیازمندان، جشن نیکوکاری و... و هم چنین ایجاد فرصت هایی در مدرسه برای ابراز دوستی و همکاری دانش آموزان کلاس های مختلف با هم، بخشی از طرح صلح و دوستی بود.

۶- احیای فضای سبز و ایجاد محیطی با نشاط برای یادگیری:

با توجه به این که زندگی در طبیعت و پرورش در دامن سبز آن به تلطیف روحیه ی کودکان کمک می کند و آگاهی از عظمت پروردگار به خاطر خلق زیبایی های طبیعت، احساسی مطلوب در مورد زندگی و بالطبع کار و فعالیت در آنان به وجود می آورد، با همکاری مدیر مدرسه و همکاران و مشارکت والدین دانش آموزان، بودجه ای را برای احداث فضای سبز، خرید گل و نهال و احیای فضای سبز مدرسه تخصیص دادیم. همچنین، با استفاده از رنگ های زنده و شاد بخش موسیقی مورد علاقه کودکان در ساعات ورزش، هنر و زنگ تفریح و ترتیب دادن فعالیت های ورزشی، هنری و مسابقات مختلف، فرصت هایی برای شادی کودکان و ابراز استعدادها و خلاقیت آنان فراهم کردیم.

گام سوم: معلم

معلم در کلاس درس به عنوان الگو می تواند بر روی خلاقیت دانش آموزان تاثیر بسزایی داشته باشد از این رو معلمان مجری مدرسه برای رسیدن به هدف مورد نظر برنامه هایی برای خود در نظر گرفتند. برنامه هایی که اینجانب محور کار خود قرار دادم به شرح ذیل بود:

۱- اولین کار بالا بردن سطح آگاهی خود از طریق مطالعه کتب مختلف در زمینه رشد و

پرورش خلاقیت

۲- آموزش خلاقیت در روند تدریس خود که در این آموزش موارد زیر قابل توجه بود

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

- استقلال آموزی - یافتن مساله - بازدید علمی - آموزش برخوردی پژوهشگرانه با مسائل - پرهیز از رقابت - طرح سئوال خلاقانه از هر درس - افزایش پویایی در روابط اجتماعی بین دانش آموزان - بازی های فکری حسی بدنی و منطقی - طرح درس خلاقانه از هر درس

۳- استفاده از روش های فعال در امر تدریس چون طرح سئوال ، پرسش و پاسخ و بحث و گفتگو و همیاری و روش تحقیق و نگارش و بارش مغزی (نمونه سناریو تدریس خلاق)

پیوست شماره ۱

۴- ایجاد فضای خنده و بازی در جریان تدریس و توجه به نکات مثبت دانش آموزان

۵- آمیختن آموزش با تحرکات بدنی

۶- پذیرش تخیلات کودکان

۷- توجه به سئوالات عجیب و غریب دانش آموزان و همچنین تشویق دانش آموزان (پاداش دادن به خلاقیت)

۸- آموزش فن آوری ها و روش های حل مساله : آموزش های خلاق به شاگردان ، مانند بارش مغزی ، روش های حل مساله و ایجاد آمادگی برای پذیرش مسائل مهم و حل مشکلات توسط دانش آموزان و ...

۹- زنگ خلاقیت : اختصاص ساعتی به نام ساعت خلاقیت ، و ساختن وسیله که گاهی وسیله ای به بچه ها ارائه می دادم و از آن ها می خواستم به صورت گروهی تغییری در آن بوجود آورند و چیز جدید بسازند و گاهی هم آن ها را آزاد می گذاشتم تا هر چه دوست دارند بسازند .

۱۰- برپایی نمایشگاهی از دست ساخته های دانش آموزان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۱۱- ایجاد تابلو پیام های سازنده : در گوشه تخته سیاه تابلو کوچکی را به این کار اختصاص داده هر هفته پیامهای مختلفی در آن نوشته می شد و در آخر هفته از دانش آموزان می خواستم که نظر خود را در رابطه با آن پیام بگویند همچنین از دانش آموزان می خواستم خبرهای علمی ، فرهنگی ، ورزشی را از طریق برنامه های علمی ، فرهنگی ، تلویزیون یا سؤال کردن از اطرافیان خود دنبال کنند و هر روز قبل از شروع درس مهمترین خبر روز قبل را اعلام کنند، با این کار نه تنها دانش آموزان با علاقه به چیزهای مهم می پرداختند تا از کاروان خبرهای جدید عقب نمانند بلکه دانش آموزان خود به پیگیری خبرهای مهم می پرداختند .

۱۲- اجرای برنامه ها و تمریناتی جهت پرورش خلاقیت دانش آموزان : هدف عمده تمرینات خلاقیت ، پرورش مهارت های مختلف تفکر خلاق در دانش آموزان بود که هر کدام از این مهارت ها به نوعی در تحقق خلاقیت آن ها نقش دارند .

این تمرینات دانش آموزان را در موقعیتی قرار می دادند که در آن ها می باید چیزی را خلق کند و دانش آموز در انجام آن ها آزادی عمل نامحدودی دارد و همچنین این تمرینات فاقد راه حل و پاسخ های از پیش تعیین شده هستند . بر این اساس می توانستند تفکر دانش آموزان را فعال کنند تا خود او راه پاسخ های متعددی را ایجاد کند که این تمرینات، با توجه به برنامه درسی خود و زمان و شرایط و امکاناتی که در اختیار داشتیم قابل استفاده بود. که از طریق روش های زیر قابل اجرا بود :

۱- در ساعت کلاس های ویژه خلاقیت

۲- اختصاص بخشی از زمان کلاس به انجام تمرینات

۳- ادغام برخی از درس ها با تمرینات متناسب با آن درس

۴- انجام تمرینات در منزل

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

نمونه ای از این تمرینات و فعالیت ها به شرح ذیل بود :

نقطه سحر آمیز :

در این تمرین کلمه هایی را در نظر می گرفتیم و آن را بدون گذاشتن نقطه هایش روی تابلو یا برگه دانش آموز می نوشتیم و از آنها می خواستیم با گذاشتن نقطه ها در بالا یا پایین کلمه ، کلمات تازه

ای را بسازند. (کاربرد درس بخوانیم و بنویسیم)

مثل بار ..... بحل -

تداخل حروف :

در این فعالیت کلمه ای را به دانش آموزان می گفتم و از آنها می خواستیم با استفاده از حروف کلمه ی داده شده کلمات متفاوت را بسازند .

مثلاً با استفاده از حروف کلمه « دارو » تمام کلماتی را که می توانید بنویسید (د - ا - ر - و)

وارد - اردو - داور

حرف گمشده :

در این تمرین کلمه ای را در نظر می گرفتیم و یک یا چند حرف از آن می نوشتیم سپس از دانش آموزان می خواستیم با گذاشتن حروف متفاوتی در جاهای خالی کلمه های تازه ای را بسازند مانند (

ک ... ک) کمک - کیک - کبک - کتک و ...

کلمات هم آغاز و هم پایان :

در این فعالیت از دانش آموزان می خواستیم کلماتی را که از چهار حروف درست شده اند و حرف

اول یا آخر آنها ی می باشد را بنویسید مانند : زهرا - زهره - و .. بخاری - نجاری و ...

جملات چهار کلمه ای :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

در این تمرین نیز از دانش آموزان می خواستم جمله ای چهار کلمه ای بنویسند که اول هر کدام از آنها چهار کلمه به ترتیب حروف م - ب - س - ا باشد .

تصاویر عجیب :

در این فعالیت از دانش آموزان می خواستم تصاویری از حیوانات یا گیاهان را بکشند به طوری که در یک تصویر از سر یک حیوان و تنه حیوان دیگر استفاده شده باشد .

مشاهده فیلم :

در این نوع فعالیت یا فیلمی را به دانش آموزان نمایش می دادم و اگر امکان نداشت در سریال های نمایشی تلویزیونی استفاده می کردم و می خواستم که پایان آنرا حدس بزنند .

تصویر سازی :

در انجام این فعالیت یک تصویر (یک تکه مقوای رنگی به شکل بیضی یا گرد و یا ... به دانش آموزان می دادم و از آنها می خواستم ظرف مدت مشخص شده شکل پائینی را در نظر گرفته و ترسیم کند که این تکه مقوا قسمتی از آن جدا باشد پس از کشیدن نامی برای آن انتخاب کنند .

فراخوانی سمعی :

این فعالیت را اولیاء در خانه انجام می دادند . بدین طریق که از فرزندانشان می خواستند از مطالب و آنچه در کلاس اتفاق افتاده ، شب در منزل درباره آن اتفاقات با آنها صحبت کنند و یا از فرزند خود بخواهند درس هایشان را به آنها یاد بدهند .

داستان پردازی :

یکی از فعالیت ها در راه پرورش خلاقیت دانش آموزان « داستان پردازی » بود که تعدادی کلمه به دانش آموزان می دادم و از آنها می خواستم با واژه های داده شده داستانی در چند سطر بنویسند . یا داستانی برای دانش آموزان می خواندم ، و از آنها می خواستم نامی برای آنها انتخاب کنند یا این

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

که داستانی نیمه تمام خوانده و از آنها در خواست می کردم که به دلخواه داستان را تمام کنند. یا عکس و تصویر به آنها نشان می دادم یا حکایت ها و لطیفه ها و طنزهایی برای آنها می خواندم و می خواستم نامی برای آنها انتخاب کنند.

کاردستی :

وسایل و اشیای گوناگونی از جمله : خمیر بازی - نخ - نوارچسب - قیچی - شمع و ... به کلاس برده و از دانش آموزان می خواستم که هر گروه تعدادی از این وسایل را بردارند و با همفکری و همکاری یکدیگر کاردستی درست کنند.

نقاشی :

با قراردادن وسایل مناسب در اختیار دانش آموز ، از آنها می خواستم نقاشی دلخواه خود را بکشند و بعد از آنها می خواستم درباره نقاشی اش حرف بزند . که با روش ابتکاری در نقاشی جذاب تر می شد . نقاشی با انگشت و ... و یا نقاشی حروف الفبای فارسی یا عددها به صورت و اشکال گوناگون .

کلمات مشابه :

در پایه اول برخی از دانش آموزان در شناختن حروف یک صدا و چند شکل و حروف یک شکل با چند صدا با مشکل روبه رو هستند . برای برطرف کردن این مشکل از دانش آموزان می خواستم با حروفی که از نظر صدا مشابه هستند مانند (س - ص - ث) کلماتی بسازند و سپس با کلمات ساخته شده داستان کوتاهی بنویسند . با این روش دانش آموزان با دقت بیشتری به نکات املائی کلمات توجه می کردند و با خلاقیتی که در طرح داستان از خود نشان می دادند ، می توانستند جملات جالب و خنده داری را طرح کنند .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

کلمه حذف شده :

در این فعالیت روی تخته ، جمله ای را نوشته و یکی از بچه ها را انتخاب می کردم تا پای تابلو بیاید و جمله را آرام بخواند و از کلاس خارج شود بعد از خارج شدن دانش آموز از کلاس ، یک یا دو کلمه از جمله را حذف کرده و از آن دانش آموز می خواستم که به کلاس بیاید و با دیدن جمله ناقص، بگوید که چه کلمه یا کلمه هایی حذف شده است .

حرف اضافی :

در این تمرین یک کلمه مناسب روی تخته می نوشتم و از دانش آموزان می خواستم با اضافه کردن یک حرف به ابتدای کلمه واژه جدیدی بسازند . سپس می خواستم با هر کلمه جدید یک جمله بسازد بهتر است برای این کار از کلماتی استفاده کنیم که دانش آموزان در املاي آن کلمات اشکال دارند .

زنگ دایره یا حلقه تفاهم

یکی دیگر از طرحهایی که در مدرسه و در کلاس به اجرا درآمد زنگ دایره یا حلقه تفاهم بود . که طی آن از طریق شرکت دادن دانش آموزان در بازی ها و فعالیت های مختلف در کلاس ، مهارت های شخصی و بین فردی آنان تقویت می شد و روحیه ی همکاری و همبستگی در گروه ایجاد می گردید . که از جمله اهداف این زنگ به شرح ذیل بود : کمک به ایجاد انضباط شخصی - تقویت اعتماد به نفس - کمک به رشد مهارت های گوش دادن و ... احترام قائل شدن برای خود و دیگران ، تشویق همکاری گروهی - تشویق جرئت و جسارت در ابراز عقاید و نظریات خود ، ایجاد ارتباطات مثبت بین دانش آموزان نحوه کار به این صورت بود که با دانش آموزان یک یا دو بار در هفته و هر بار به مدت محدودی در کلاس به صورت دایره و حلقه وار می نشستند . به طوری که تماس چهره

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

به چهره داشته باشند و بتوانند یکدیگر را به خوبی ببینند. که مدت زمان جلسه متناسب با سن دانش آموزان و نیاز کلاس متفاوت بود. که در این زنگ به منظور بهبود بخشیدن به مهارت های ارتباطی همکاری و حل تعارضات و مسائل شخصی دانش آموزان مورد استفاده قرار می گرفت. که به دانش آموزان فرصت داده می شد که از طریق انجام دادن فعالیت های مختلف، نظریات و عقاید و احساس خود را در محیطی سالم و تاکید کننده، به دور از ترس تهدید و قضاوت دیگران ابراز کنند. که از این زنگ برای حل مسائل مدرسه نیز کمک می گرفتم. که دانش آموزان در هفته به طور مرتب جمع می شدند و به بررسی مسائل مشترک می پرداختیم و آن را تحلیل می کردیم و آن گاه راه حل های مورد توافق را به مدیر مدرسه عرضه می کردیم. که این کار گروهی دانش آموزان در جهت جست و جوی مسئله و طرح و ارائه پیشنهادها برای حل مسئله، فرصتی برای بروز خلاقیت هر کدام از اعضا فراهم می آورد. زنگ دایره شرایطی داشت که هر کس به نوبت حرف بزند و هر کس هم حرف می زند به او توجه کنند و به حرفش گوش دهند. مشارکت دادن دانش آموزان در حل مسائل کلاس نیز وسیله موثری برای درگیر کردن آنان در زندگی مدرسه و حمایت از یکدیگر بود. از جمله فعالیت هایی که در زنگ دایره برای این کلاس رایج بود.

۱- بازی هایی برای آشنایی با نام ها و اختلاط با یکدیگر :

در این فعالیت از دانش آموزان خواسته می شد نام خود و سایر دانش آموزان و ویژگی های مثبت دیگران را به زبان آورند یا در کنار افرادی غیر از دوستان صمیمی خود بنشینند به این ترتیب، بین اعضای گروه نزدیکی ایجاد می شد.

۲- بازی برای تقویت مهارت شنیدن

گفتن کلمه و ساختن جمله توسط دانش آموزان همچنین جمله ای توسط یکی از دانش آموزان و به تدریج نفرات بعدی جملات یکدیگر را کامل می کردند و ...

۳- بحث آزاد و حل مسئله

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

که معلم مسئله ای را در مورد کلاس یا مدرسه مطرح می کرد و هر یک از دانش آموزان نظر اصلاحی خود را ارائه می دادند و ...

۴- بازی هایی برای تشویق همکاری و تقویت احساس تعلق به گروه

بدین صورت که یکی از دانش آموزان اطلاعاتی را در اختیار دانش آموز دیگر قرار می داد و او اطلاعات دریافت شده را به گروه منتقل می کرد . یا این که تصویری نیمه دست به دست می گردید و هر دانش آموز یک خط یا طرح کوچکی به آن اضافه می کرد و بعد تصویر کامل شده که حاصل کار دسته جمعی گروه است به معرض نمایش گذاشته می شد .

۵- بازی هایی برای ابراز احساس ها و عواطف

دانش آموزان احساسات خود را بر روی زبان می آورند و یا بر روی تکیه کاغذی می نوشتند و در جعبه ای در کلاس قرار می دادند که با خواندن آنها از نظریات دانش آموزان آگاه می شدم .

علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

اجرای راه حل جدید و نظارت بر آن

راه حل های انتخابی و پیشنهادی را به منظور ایجاد تغییر و بهبود شرایط به اجرا گذاشتم :

- برگزاری جلساتی با اولیاء و همچنین کلاسهای آموزش خانواده در طول سال

تحصیلی با عنوان خلاقیت

- استفاده از تمرینات خلاقیت در ساعات درسی به ویژه دروس بخوانیم و بنویسیم و

ریاضی

- به کارگیری شیوه های مختلف تشویق جهت بالا بردن روحیه اعتماد به نفس و

خودباوری در دانش آموزان

- اختصاصی قسمتی از باغچه گوشه حیاط برای هر کلاس جهت کاشتن گل و بوجود

آوردن فضای سبز

- بر پایی نمایشگاهی از کارهای خلاق دانش آموزان

- برگزاری جلسات گردهمایی دوستانه توسط گروه های دانش آموزان در زنگ دایره

- تشویق هر چه بیشتر دانش آموزان به خواندن کتاب و عضو شدن در کتابخانه

کلاسی

- انجام بازی های گروهی در ساعت زنگ دایره

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

وقتی در پایان هفته اول (اجرای آزمایشی) شور و شغف و علاقه دانش آموزان را مشاهده کردم و پیشرفت آنها را در یادگیری دروس سنجیدم ، مصمم شدم این برنامه را تا پایان سال تحصیلی ادامه دهم در نتیجه با یک برنامه ریزی تعیین شده برای هفته ی دانش آموزان برنامه ریزی می نمودم و برنامه هایی را برای این منظور آماده می کردم که در طول سال تحصیلی قابل اجرا بود .

- گاهی اوقات برای این که در امر تدریس ، تنوع ایجاد گردد و خستگی بوجود نیاید ، به تقاضای خود دانش آموزان از آن تمرینات برای یادگیری بیشتر و جذابیت کار استفاده می نمودم .

- گاهی اوقات نیز از آن تمرینات به صورت طرحی و به عنوان تکلیف به دانش آموزان داده تا خود به مرحله اجرا در بیاورند .

با انجام این کارها کلاس و مدرسه شور و حال دیگری پیدا کرد که این امر را با حضور و نظارت بر گروههای دانش آموزی در ساعت زنگ خلایق متوجه می شدم و اکثر خانواده ها نیز اعلام می داشتند که فرزندانشان در خانه نیز از شور و هیجان خاصی برای انجام تکالیف دارد . با گذشت زمان ، این طرح تغییر اساسی در اختیار دانش آموزان بوجود آورد که باعث شد که در بارور کردن استعدادهای خلاق دانش آموزان نقش اساسی داشته باشد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

گردآوری اطلاعات شواهد ۲ :

گرچه از رفتارها و اظهار نظرهای دانش آموزان و همکاران پیدا بود که تغییر و تحولی در رفتار دانش آموزان بوجود آمده است . برای این که دقیقاً مشخص شود که روشهای به کار رفته شده موثر بوده است یا نه تصمیم گرفتم درباره آنچه انجام داده ام اطلاعات عینی و موثق جمع آوری کنم . در یک جلسه مشترک با معلمان راه هایی را برای مطرح شدن از نتایج کار پیش بینی کردیم . از آن جمله :

- ۱- اظهار نظر همکاران و معلمان در مورد رفتار دانش آموزان و مقایسه رفتار آنها نسبت به قبل
- ۲- مقایسه پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بعد از اجرای طرح خلاقیت در مدرسه
- ۳- نظر خواهی کتبی و حضوری از والدین و اظهار نظر در مورد رفتار فرزندانشان در منزل و ...
- ۴- نظر خواهی کتبی و شفاهی از دانش آموزان و سنجیدن وضعیت قبلی دانش آموزان

فرم نظر سنجی از همکاران و معلمان در مورد وضعیت رفتاری دانش آموزان	
خوب متوسط ضعیف	۱- رفتار دانش آموزان کلاستان نسبت به قبل چگونه است
خوب متوسط ضعیف	۲- آیا برنامه های مورد نظر بر پیشرفت درسی دانش آموزان تاثیر داشته است ؟
خوب متوسط ضعیف	۳- وضعیت کلی مدرسه را چگونه می بینید ؟
خوب متوسط ضعیف	۴- برنامه ها و اقدامات انجام شده چه تاثیری بر رفتار دانش آموزان داشته است ؟

فرم نظر سنجی از اولیاء در مورد وضعیت رفتاری فرزندانشان :	
خوب متوسط ضعیف	۱- رفتار فرزندتان نسبت به قبل چگونه است

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asemankafinet.ir

ضعیف	متوسط	خوب	۲- برنامه ها چه تاثیری بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان داشته است ؟
------	-------	-----	---

شواهد جمع آوری شده در این مرحله نشان می داد که ۸۰٪ معلمان و ۸۰٪ اولیا از وضعیت رفتاری دانش آموزان رضایت داشتند و اجرای این طرح در امر پیشرفت دانش آموزان نقش بسزایی داشته است .

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

ارزشیابی تاثیر راه حل جدید و تعیین اعتبار آن :

اجرای این برنامه مورد توجه اولیاء و دانش آموزان و همچنین آموزگاران و مدیر این دبستان قرار گرفت به طوری که آنان خواستار فراگیرشدن این برنامه در سطح همه پایه ها و برای همه دانش آموزان حتی در سالهای آتی شدند .

همچنین این برنامه شادی و نشاط را برای دانش آموزان فراهم آورد به طوری که مدیر مدرسه معتقد بود بسیاری از این فعالیت ها تاثیر مثبتی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان داشته است . والدین نیز انجام دادن این فعالیت ها را باعث خوشرفتاری ، احساس مسئولیت پذیری و ... فرزندان خود می دانستند .

همچنین پس از آموزش لازم اولیاء در کلاسهای آموزش خانواده که در زمینه خلاقیت بود ارزیابی روشهایی که این پدران و مادران برای فرزندان خود به کار می گرفتند به شرح ذیل بود :

- روش هایی که پدران و مادران به کار بردند :
- من برای عقاید فرزند خود احترام قائل هستم و او را تشویق به بیان آنها می کنم.
  - من احساس می کنم یک کودک باید برای فکر کردن ، یا دیدن و حتی وقت خود را به بطالت گذراندن فرصت داشته باشد .
  - من اجازه می دهم فرزندم بسیاری از تصمیم ها را خودش بگیرد .
  - من فرزندم را تشویق می کنم کنجکاو باشد و درباره چیزها کاوش و سؤال کند .
  - اطمینان حاصل می کنم که فرزندم می داند آنچه او آزمایش نموده یا انجام می دهد مورد تایید من است .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir
آنچه این پدران و مادران برای آموختن کاری به فرزندانشان انجام می دادند عبارت بود از :

- کودک را تشویق می کردند
- عکس العمل آنها نسبت به کودک ، رفتاری برای بالا بردن روحیه ی او بود
- به نظر می رسد از آن موقعیت لذت می بردند
- از بودن با کودک خود خوشحال بودند
- حامی و مشوق کودک بودند
- کودک را تحسین می کردند
- قادر به برقراری روابط خوب کاری با کودک بودند
- کودک را تشویق می کردند تا خود تصمیم بگیرد و مستقل عمل کند

گرچه به کار گیری این برنامه نشان دهنده این بود که این برنامه نقش اساسی در پرورش خلاقیت دانش آموزان داشته است. ولی ارزیابی کلی برنامه، براساس ایده های مطرح شده در (تجزیه و تحلیل اطلاعات ص ۱۳) به شرح ذیل است:

(ایده ۱) به مرحله اجرا در نیامد چرا که تدریس دروس در راس کار می باشد. در (اجرای ایده ۲) ۸۰٪ با موفقیت انجام شد و توانستم، روشهای پرورش خلاقیت را در قالب مطالب درسی استفاده کنم. (ایده ۳ و ۴) نیز ۹۰٪ با موفقیت کامل به انجام رسید و در این زمینه اطلاع رسانی لازم به خانواده ها انجام شد. (ایده ۵ و ۶) نیز به دلیل مشکلات به مرحله اجرا در نیامد.
همچنین در اجرای این برنامه با مشکلاتی مواجه بودم که:

۱. اجرای همه برنامه ها و بازی ها در کلاس درس امکان پذیر نبود.
۲. برخی از خانواده ها با انجام چنین تمریناتی در منزل موافق نبودند و آن را مانع پیشرفت درس فرزندان خود می دانستند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۳. تدارک خیلی از وسایل و طراحی خیلی از تمرینات (پازل، تصویر و...) برای معلم وقت گیر بود.

۴. برخی از اولیا نظر مساعدی برای انجام کارهای خلاقانه نداشتند. برای بعضی از آنها قابل درک نبود که انجام چنین تمریناتی باعث پرورش استعداد های درونی آنها می شود.

۵. به دلیل نداشتن ساعتی ویژه خلاقیت در برنامه کلاسی، مجبور بودم گاهی از ساعات درس هنر و یا ورزش دانش آموزان استفاده کنم.

شاید انجام چنین برنامه هایی برای سایر معلمان سخت باشد و یا وقت لازم برای انجام آن را نداشته باشند ولی با به کار گیری تلفیقی از شیوه های متنوع، در تمام دروس می توان این کار را انجام داد و مشکل را برطرف نمود.

به هر حال در اجرای این برنامه ها و ایده ها به نتایج مطلوب دست یافتیم:

۱. اطلاع رسانی خانواده ها و جلسات آموزش خانواده

۲. داشتن برنامه های متنوع و گوناگون در تدریس

۳. بارور کردن استعدادهای درونی دانش آموزان با شرکت در فعالیت های گروهی و انجام کارهای خلاقانه

۴. پیشرفت درسی دانش آموزان در دروس مختلف

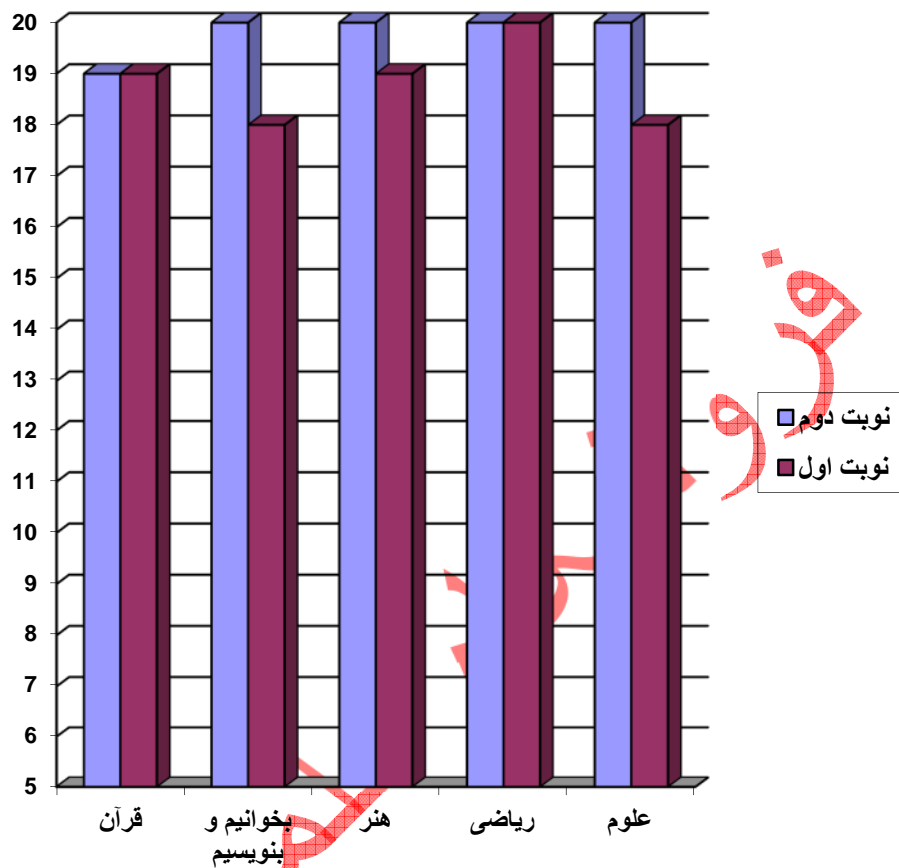
به کارگیری این روش ها نشان دهنده این امر بود که والدین و معلم می توانند در پرورش خلاقیت دانش آموزان نقش داشته باشند، ولی باید فرصت ها و شرایط لازم را در اختیار دانش آموزان قرار داد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asemankafinet.ir

بررسی وضعیت نمرات نوبت اول و دوم دانش آموزان کلاس اول

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

تجدید نظر و تصمیم گیری نهایی :

پس از این که اطلاعاتی در زمینه چگونگی اجرا و نتایج فعالیت های خود جمع آوری نمودم و با توجه به انتقادات و پیشنهادهای همکاران و جلساتی که با اولیای دانش آموزان داشتم سعی نمودم کم و کاستی ها را جبران کنم و آن طور که شواهد امر نشان می داد بحمدالله فعالیت های انجام شده مناسب و قابل قبول بود. هر چند ضعف هایی در آن نهفته بود ولی قابل برطرف کردن بود. به هر حال انگیزه ای، هم در دانش آموزان و هم والدین به وجود آورد. که همگی از آن لذت بردند. امروز در این دبستان، در حیاطی که اولیاء با دست های پر تلاش خود فضای سبز و محیطی امن و سرسبز برای بازی و جست و خیز و فعالیت های آموزشی فرزندان خود فراهم کرده اند، صدای همهمه و هیاهوی شاد کودکان هم چنان به گوش می رسد و پنجره های کلاس ها نه فقط به سوی حیاط، بلکه به سوی روستا و محیط زندگی، به سوی شهرستان، به سوی کشور و دنیا گشوده است. معلم ها در حیاط، در راهرو ها، در کلاس و از پشت پنجره ها حرکات و فعالیت های دانش آموز خود را مشاهده می کنند. اینان کودکان یک روستا هستند که با کمی توجه، کمی مطالعه، کمی صرف وقت، کمی عشق و انتظار خواهند توانست مولد ترین، آزاده ترین و برجسته ترین سازندگان کشور خود باشند و ثمره تلاش و توجه مربیان خود را به صورت هدیه ای ارزشمند به نسل های آینده انتقال دهند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

نتایج :

- ۱- سطح آگاهی والدین در زمینه یکی از موهبت های الهی (خلاقیت) افزایش یافت .
- ۲- دانش آموزان فعالیت های عملی را بهتر پسندیده و درک کردند .
- ۳- اعتماد به نفس و احساس مسئولیت و خودباوری در آنها شکوفا و تقویت گردید.
- ۴- والدین با چگونگی انجام این فعالیت ها و اهداف آنها آشنا شده و بهترین راهنما و کمک برای فرزندان خود گردیدند .
- ۵- عدم تاکید اولیاء بر نمره دانش آموزان
- ۶- دانش آموزان با انجام فعالیت و تمرینهای خلاقیت به مفاهیم درس تسلط پیدا کردند
- ۷- دانش آموزان در راستای اهداف آموزشی به خلاقیت پرداخته و بسیاری از آن وسایل دست ساخته های خود آنان بود .
- ۸- حس کنجکاوی آنها پرورش یافت و به یک رقابت سالم و سازنده رسیدند
- ۹- حس مشارکت جویی در بین آنها تقویت شد
- ۱۰- با هم زیستن را تجربه کردند
- ۱۱- با مطالب و تجربه های جدید آشنا شدند
- ۱۲- در تمامی دروس پیشرفت قابل ملاحظه ای داشتند
- ۱۳- به خواندن کتاب علاقمند شدند

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

نتیجه گیری :

اگر به فعالیت های خلاقانه بیشتر توجه شود تحولی در کارها و کلاس های درس ایجاد خواهد شد که می تواند آموزش و یادگیری را تسهیل نموده و دریچه ای به سوی ناشناخته ها باز کند. همکاران باید با اصول و روشهای مختلف تدریس بیشتر آشنا شوند و شیوه های سنتی را کنار بگذارند. حال که شعار دانش آموز محوری را اساس کار خود قرار داده ایم باید ذهن و عمل دانش آموزان را تماماً به کار گرفته و آن ها را تقویت نماییم زیرا محیط ها و فضاهای بی روح و کسل کننده و یکنواخت کلاس، مانع رشد و خلاقیت کودکان می شود. معلمان می توانند بدون صرف هزینه های زیاد مجموعه ای از مطالب و مواد آموزشی را فراهم نمایند که در خلاقیت دانش آموزان تاثیر داشته باشد. کودکان زمانی از مواد آموزشی به شکل بدیع و خلاقانه استفاده می کنند، که خود در انتخاب، سازماندهی، تهیه و نظم و ترتیب دادن به آنها نقش فعال داشته باشند. برای کودکان دست زدن به کار خلاقانه بدون برخورد داری از یک منبع الهام ملموس و عینی، کاری بس دشوار است پس وظیفه ی مدرسه پرورش تفکر منطقی و اندیشه ورزی دانش آموزان است این امر ممکن نمی شود مگر در سایه آموزش درست و دقیق و اثر بخش و ایجاد باور و گرایش به سوی عمل و تفکر که البته باید در جریان تدریس و یادگیری صورت گیرد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

پیشنهادات کلی برای پرورش خلاقیت در معلمان و دانش آموزان

با توجه به نتایج تحقیقات نسبی بر این که سن ایجاد خلاقیت عمدتاً قبل از ده سالگی است بنابراین باید به نقش دوره پیش دبستان و دبستان بیشتر توجه شود و تغییرات اساسی در ساختار این دوره انجام گیرد. براین اساس پیشنهادهای ذیل عنوان می شود:

- آشنا ساختن مدیران و معلمان با مفاهیم خلاقیت و راهکارهای پرورش و تقویت آن در فراگیران با تشکیل دوره های آموزش ضمن خدمت
- تغییرات اساسی در کتاب های درس که زمینه رشد و خلاقیت دانش آموزان را فراهم آورد
- تغییر در شیوه های ارزشیابی و امتحانات که بتواند رشد خلاقیت را دانش آموزان بسنجد .
- اطلاع رسانی به خانواده ها درباره ی اهمیت خلاقیت و چگونگی کمک به رشد آن از طرق مختلف
- علاقه مند کردن دانش آموزان به مطالعه
- فعال سازی تشکل های دانش آموزی که خودیابی و خود شکوفایی و اعتماد به نفس دانش آموزان افزایش یابد .
- اختصاص درسی به نام خلاقیت در مدارس و گنجاندن راه های پرورش آن در برنامه درسی مراکز تربیت معلم و تمام موسساتی که معلم و مربی تربیت می کنند
- استفاده صحیح و مطلوب در ساعت درس انشا
- تغییر نام درس هنر و نقاشی به پرورش خلاقیت ، نوآوری ، ابتکار
- آموزش یورش فکری (بارش افکار) به دانش آموز
- استفاده از شیوه های حل مساله و پرورش و پاسخ و تدریس
- شناخت موانع بروز خلاقیت و راهبردهای مقابله با آن
- تقویت حس خوداتکایی معلمان برای بروز هرچه بیشتر نو اندیشی ، نوآوری و خلاقیت

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

- تشویق مادی و معنوی معلمان، مدیران و فراگیران خلاق
  - ابداع و کشف راه کارهای نو برای حل مشکلات و نارسایی های موجود در آموزش و پرورش
- به کمک معلمان

فروشگاه علمی آسمان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir

(پیوست شماره ۱)

سناریوی تدریس خلاق

اجرای نمونه تدریس به روش بارش مغزی

پایه: اول ابتدایی

ماده درسی: علوم

موضوع: آهنربا

اهداف درس: پس از تدریس به روش بارش فکری انتظار می رود فراگیران به موقعیت های زیر دست یابند:

۱. موارد بدیع و نوعی از موارد استفاده از آهن ربا را بیان نمایند.
۲. کاردستی خلاقانه را با وسایل موجود طراحی کنند.
۳. نحوه ی کار با آهن ربا را توضیح دهند.
۴. آهنربا بسازند.
۵. موارد استفاده و کاربرد آهنربا را بیان کنند.
۶. ایده ها و نظرات خود را بدون ترس بیان کنند.
۷. اظهار علاقه به فعالیت های خلاق نمایند.

فضا و مدل کلاس:

به صورت دایره ای قرار گیرند که رئیس و منشی ها در بالای گروه هستند. همه اعضای گروه تعامل چهره به چهره دارند.

راهبرد ایجاد انگیزه:

از قبل روی مقوا تصویر یک گربه و یک سگ را ترسیم کرده و در پشت آن ها دو آهنربای تیغه ای می چسبانیم و آن را با مقوا می پوشانیم که آهنربا پیدا نباشد. دو قطب هم نام را در دو طرف

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

صورت حیوان ها قرار داده ایم وقتی از روبرو به هم نزدیک می کنیم تصویر ها از هم دور می شوند ولی وقتی گربه را بر می گردانیم سگ به طرف آن کشیده می شود و از بچه ها سول می کنیم که چطور چنین چیزی اتفاق می افتد؟

ارزشیابی تشخیصی:

نام وسایل موجود در جعبه را از بچه ها می پرسیم و اینکه چه اطلاعاتی را راجع به آنها دارند. قبل از اجرای مراحل دانش آموزان را به سه گروه ۸ نفری تقسیم می کنیم و یک نفر رئیس (برای نگه داشتن و تنظیم وقت و هماهنگ کردن گروه برای بیان نظرات) و دو نفر منشی برای نوشتن نظرات بچه ها تعیین می کنیم به این ترتیب که:

بچه های عزیزم در این روش چهار قانون وجود دارد که ما ملزم به رعایت آنها هستیم:

۱. انتقاد ممنوع یعنی هرکس باید نظر و عقیده خود را بیان کند و دیگران حق ندارند از نظر او انتقاد کنند ما باید این فرصت را به همدیگر بدهیم که بدون ترس از مسخره شدن ایده و نظر خود را بگوییم.

۲. هرکس نظرات غیر معمول بدهد بهتر است، گاهی اوقات ایده های عجیب و غریب بهترین ایده ها می شوند.

۳. هرچه تعداد ایده ها بیشتر باشد، بهتر است بنابراین شما باید در مدت تعیین شده ایده و طرح های بیشتری بدهید.

در پایان هم، ایده ها و نظرات شما با هم ترکیب می شوند و اصلاح می گردند یعنی هرکس از اعضا باید علاوه بر ایده های شخصی خود به اصلاح و ترکیب ایده های بقیه بچه ها پردازد.

مرحله نخست: (تولید اندیشه)

دانش آموزان عزیزم من برای هر گروه یک جعبه وسایل و یک موضوع تهیه کرده ام تا در آن زمینه هر گروه کار نماید.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار

تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

گروه اول: موضوع شما این است: چگونه خودمان آهنربا بسازیم. می توانید از تمام یا بعضی وسایل استفاده کنید.

وسایل شما عبارت است از (انواع آهنربا-قطعات آهنی پلاستیکی و چوبی-قیچی-چسب-مقوا-میخ-سیم-باطری

من یک ضبط صوت هم در اختیار هر گروه قرار می دهم تا صحبت ها و نظرات خود را ضبط کنید و بعداً بررسی نماید.

گروه دوم: موضوع: با این وسالی کار دستی های خلاقانه طراحی کنید. آهنربا-قطعات آهنی-فلزی-مقوا-چسب-نخ-باطری-گیره

گروه سوم: با آهنربا و سایر وسایل چند نوع بازی طراحی کنید.

انواع آهنربا: مقوا-چسب-قیچی-ظرف آب-ضبط صوت-نخ-سوزن-مداد رنگی

هنگامی که دانش آموزان مشغول فعالیت هستند آموزگار به گروهها سر می زند و آنها را هدایت می کند. تا نمونه های جدید و بدیعی را بیان کنند و یا ارائه دهند و دانش آموزان ساعی مورد تشویق قرار گیرند.

مرحله دوم ارزشیابی:

در این مرحله مدل کلاس عوض شده و همه در دو ردیف می نشینند و دانش آموزان در مورد نظریات خود صحبت می کنند و با هدایت معلم سعی می کنند آموخته های خود را از این فعالیت بیان دارند. نتایج کار به صورت جدولی روی تابلو ترسیم می شود و اگر وسایل ساخته شده بود، هر گروه راجع به آن توضیح می دهند و دیگران نیز نظرات خود را راجع به آن بیان می کنند.

۱. در آهنربا قطب های همنام همدیگر را می ربایند.

۲. با سیم و میخ و باطری می شود آهنربا ساخت.

۳. با کمک آهنربا می شود چیزی را روی آب به حرکت درآورد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۴. قطب های همنام آهنربا با هم دشمنند و قطب های غیر همنام رفیق

معرفی دانشمند خلاق:

خوب بچه ها حالا نوبت به معرفی دانشمند خلاق مایکل فارادی می باشد. او پسر یک آهنگر بود که کتابهای زیادی می خواند. او در سخنرانیها شرکت می کرد و از آنها یادداشت بر می داشت.

مایکل فارادی کارهای جدید داشت و...

ارزشیابی پایانی:

سوالاتی نظیر سوالات زیر از دانش آموزان می پرسیم:

۱. برای این که خلاقیت، پرورش پیدا کند چگونه عمل کردیم؟
۲. از آهنربا برای چه نوع کارهایی استفاده می کنیم؟
۳. آهنربای الکتریکی بهتر است یا آهنربای معمولی، چرا؟
۴. چه نوع هایی از آهنربا وجود دارند؟

ارائه تکلیف:

۱. از دانش آموزان می خواهم کتابها و مجلاتی را که در منزل دارند ورق بزنند یا با مشاهده ویتترین مغازه ها سعی کنند ایده هایی را برای کار با آهنرها بیابند و یادداشت کنند.
۲. درباره آهنربا یک داستان تخیلی بسازند.
۳. یک وسیله عجیب و غریب طراحی کنند که در ساخت آن از آهنربا استفاده شده و موارد استفاده آن را بیان نمایند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

منابع و مآخذ

کتاب

- امیر حسینی ، خسرو ، روان شناسی خلاقیت و نوآوری ، ناشر ، عارف کامل ، چاپ اول ، ۱۳۸۴ .
- تورنس ، نی یان ، ترجمه ی دکتر حسن قاسم زاده ، استعدادها و مهارت های خلاقیت .
- حسینی ، افضل السادات (۱۳۸۱) ، اهمیت خلاقیت و شیوه های پرورش آن ، مشهد ، آستان قدس رضوی.
- سیف ، علی اکبر ، روان شناسی پرورشی ، چاپ شانزدهم ، انتشارات آگاه ، تهران ۱۳۷۵ .
- سلیمانی ، افشین ، کلاس خلاقیت ، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان ، شماره ی انتشار ۱۴۱ .
- قاسمی پویا، اقبال، راهنمای معلمان پژوهنده
- کریمی ، علی ، پرورش خلاقیت ، انتشارات رسانه تخصصی ۱۳۸۴

مجلات

- ماهنامه تربیتی پیوند - تابستان ۱۳۸۴ شماره های (۳۰۹ ، ۳۱۰)
- رشد تکنولوژی ، فرج الله ، محتوای درسی و پرورشی خلاقیت دانش آموزان ، سال پنجم شماره ۷
- رشد معلم ، محمد آرمند ، « خلاقیت و شیوه های پرورش آن در دانش آموزان » ، سال ۱۲ .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد این اقدام پژوهی با قیمت فقط سه هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

- رشد معلم، دوره ی بیست و ششم، نیمه اول مهر ۱۳۸۶

منابع اینترنتی

* سایت www.google.com

آموزش و پرورش ایران

کارگاه خلاقیت و نوآوری

فروشگاه علمی آسمان